

တားဆီးဟန့်တား Quarantine အကျိုးကျေးဇူးများ

မြန်မာနိုင်ငံသူနိုင်ငံသားများအနေဖြင့် လတ်တလောကြားဖူးနားဝရှိလာသော စကားလုံးနှစ်လုံးမှာ ကိုဗစ်နိုင်တင်း (Covid-19) နှင့် ကွာရန်တင်း (Quarantine) ဟူသည့်စကားလုံးနှစ်လုံး ဖြစ်ပါသည်။ ကိုဗစ်-၁၉ ရောဂါသည် ၎င်းရောက်ရှိရာအရပ်၌ လူကို ဒုက္ခပေးသည့်ရောဂါဖြစ်ကြောင်းနှင့် ကွာရန်တင်း သည် ကိုဗစ်-၁၉ ရောဂါကူးစက် ပြန့်ပွားမှုမရှိအောင် ဥပဒေ၊ ပြဋ္ဌာန်းချက်များထုတ်ပြန်ပြီး တားဆီးသော လုပ်ငန်းစဉ် ဖြစ်ကြောင်း ကိုလည်း နားလည်သဘောပေါက် နေကြပြီဖြစ်ပါသည်။

ယခုအချိန်သည် Plant Quarantine လုပ်ငန်းနှင့် ၎င်းလုပ်ငန်းကို မည်သည့်အတွက်ကြောင့် ဆောင်ရွက်ရသည်? ယင်းကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် မည်သည့် အကျိုးကျေးဇူး ရရှိလာမည်? စသည့် အကြောင်းအရာများကို အပင်နဲ့အပင်ထွက်ပစ္စည်းများတင်သွင်း၊ တင်ပို့ခြင်းလုပ်ငန်းများ နှင့် ဆက်စပ်ပတ်သက်သော လုပ်ငန်းရှင်များ၊ တာဝန်ရှိသူများနှင့် အခြား ဆက်စပ်ပတ်သက်မှုရှိတတ်သော လူများအား သဘောပေါက်အောင် ရှင်းပြရန် အကောင်းဆုံးအချိန်ဖြစ်မည်ဟု ယူဆမိသောကြောင့် ယခု ဆောင်းပါး အား ရေးသားတင်ပြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

၁၉ ရာစု အစောပိုင်းကာလတွင် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုမှ စတင်လုပ်ဆောင်ခဲ့သော Quarantine လုပ်ငန်းကို တိုးတက်သောနိုင်ငံများအားလုံး၌ အရှိန်အဟုန်ဖြင့် ဖွဲ့စည်း ဆောင်ရွက်နေကြပါသည်။ Human Quarantine, Animal Quarantine, နှင့် Plant Quarantine ဟူသော Quarantine အမျိုးအစား (၃) မျိုးရှိသဖြင့် ညီအမသုံးဖော် (3 Sisters) ဟုလည်းဆိုကြပါသည်။

Covid 19 Quarantine လုပ်ခံရမည်ကို ကြောက်သောနိုင်ငံသားများ၊ မလိုက်နာသောသူများ ၊ သက်ဆိုင်ရာတာဝန်ရှိအဖွဲ့စည်းများကို အသိမပေး ခိုးဝှက်ပြီးနေထိုင်ကြရာမှ အချိန်လွန်ရောဂါထပ်တွေ့၊ ကူးစက်ပြန့်နှံ့ပြီး မလိုလားအပ်သောဆိုးကျိုးများနှင့် အပြစ်မဲ့ပြည်သူများအား Covid 19 ၏ ဒုက္ခပေးတာကိုလည်း တွေ့နေကြရပါပြီဖြစ်ပြီး Quarantine ၏ အကာကွယ်ကိုလည်း ရယူချင်နေကြပြီ ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံခြားမှပြန်လာသည့်သူများ၊ Covid 19 ရောဂါသယ်ဆောင်သူများနှင့် ဆက်စပ်ထိတွေ့မိသည့်သူများအား Quarantine Camp ၌ သီးခြားထား၍စောင့်ကြည့်သကဲ့သို့ သီးနှံပင်များတွင် ကျရောက်

တတ်သော ပိုးမွှားရောဂါများအား ပြည်ပမှ ဝင်ရောက် မှုမရှိစေရန် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းပြီး ဆောင်ရွက်နေသည့် Plant Quarantine လုပ်ငန်းအား ပူးပေါင်းလိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည့်အချက်များအား သတိ မထားမိကြဘဲ အတားအဆီး အနှောက်အယှက် ပေးသော လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုဟု ယူဆတတ်ကြပါသည်။ ဖျက်ပိုးများ ဝင် ရောက်လာမှုမရှိစေရန် ကြိုတင်ဆောင်ရွက်သည့် လုပ်ငန်းအား လုပ်ဆောင်မှုမရှိဘဲ စိုက်ပျိုးသီးနှံများ တွင် ကျရောက်သော ဖျက်ပိုးများအားခါတုပိုးသတ်ဆေးမျိုးစုံသုံး၍ နှိမ်နှင်းခြင်းကို စိတ်အား ထက်သန်စွာ ဆောင်ရွက်နေကြပါသည်။ အကျိုးဆက်ရလဒ်အနေဖြင့် စိုက်ပျိုးထွက်ကုန်များတွင် ခါတုခါတ်ကြွင်းများ ပါဝင်ခြင်းကြောင့် နိုင်ငံ၏လယ်ယာထွက်ကုန်များ ဈေးကောင်း ရရှိခြင်းမရှိသည်အထိ ဖြစ်ပေါ်စေနိုင် ပါသည်။

နိုင်ငံခြားမှ တင်သွင်းသည့် အပင်နှင့်မျိုးစေ့များ၊ သီးနှံများကို Quarantine လုပ်ဆောင်ရန် ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံတွင်စိတ်ဝင်စားမှုနည်းပါးကြပါသည်။ တိုးတက်သောနိုင်ငံတိုင်း၌ ၎င်းတို့နိုင်ငံတွင် မရှိ သေးသော ဖျက်ပိုးများနှင့် စီးပွားရေးအရ ပျက်ဆီး ဆုံးရှုံးစေနိုင်သော ဖျက်ပိုး များကို(Quarantine Pest- တားဆီးထိန်းချုပ်ရန်လိုအပ်သောဖျက်ပိုး) များအဖြစ်သတ်မှတ်ပြီး မိမိနိုင်ငံထဲသို့ လုံးဝ (လုံးဝ) အဝင် မခံရအောင် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းအဆင့်ဆင့်၊ တင်းကြပ်သော ဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းများနှင့် ဆောင် ရွက် နေကြပါသည်။ (သာဓကအားဖြင့် ကျွန်တော်တို့၏ နိုင်ငံတော်အဆင့်အစိုးရအဖွဲ့ဝင် အကြီး အကဲ များကိုယ်တိုင် လက်ဆောင်ပေးရန် ယူဆောင်သွားသည့်သီးနှံ၊ အပင်နှင့်အပင်ထွက်ပစ္စည်းများကို ၎င်းတို့ နိုင်ငံအတွင်းအဝင်မခံဘဲ လေဆိပ်တွင်ပင်တားမြစ် သိမ်းဆည်းခံခဲ့ရဖူးသော သာဓကများ ရှိခဲ့ဖူးပါသည်။)

လူသားတွေအားလုံး ကြောက်စရာကောင်းသည့်ရောဂါများကို ကာကွယ်ထိန်းချုပ်ရန် Human Quarantine လုပ်ငန်းရှိသကဲ့သို့ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍတစ်ခုလုံးအတွက် အရေးကြီးသော အပင်နှင့်မျိုးစေ့များ နိုင်ငံခြားမှ တင်သွင်းမှုမှာလည်း Plant Quarantine လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှုသည်လည်း နိုင်ငံတိုင်းတွင် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့်လည်း ၁၉၁၄ခုနှစ်ကတည်းက ရှိပြီးသည့် ဥပဒေတစ်ခုဖြစ်သည့် Insect & Pest Act ဥပဒေကို နိုင်ငံတကာနဲ့အညီ အသစ်ပြဋ္ဌာန်းနိုင်ရေးအတွက် FAO မှ ပညာရှင်တစ်ဦးဖြစ်သော Dr. Osmo Revinon ၏ အကူအညီကိုရယူရေးဆွဲပြီး ၁၉၉၃ခုနှစ်၊ ဇွန်လ၁၆ ရက်နေ့ ၌ (Plant Pest

Quarantine Law) ကိုပြဋ္ဌာန်းနိုင်ခဲ့ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် နိုင်ငံတကာကုန်သွယ်မှုလုပ်ငန်းများ၌ သီးနှံပိုးမွှားရောဂါပြန့်ပွားမှု ထိန်းချုပ်ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် ဥပဒေဖြင့်(By Law) တားဆီးပိတ်ပင်ခြင်း၊ သက်သေခံလက်မှတ်များ(Certification) အပြန်အလှန်ထုတ်ပေးခြင်း၊ တင်သွင်းချိန်လွန်ပိုးမွှားရောဂါပြန့်ပွားမှုထိန်းချုပ်ရေးလုပ်ငန်း (Post Entry Quarantine) များကို ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ၁၉၉၃ ခုနှစ်ဥပဒေ မပြဋ္ဌာန်းမီကပင် ၁၉၈၉ခုနှစ်မှစပြီး နိုင်ငံကိုယ်စားပြု အမျိုးသားသီးနှံကာကွယ်ရေးအဖွဲ့အစည်း (NPPO) အဖြစ် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန၊ သီးနှံကာကွယ်ရေးဌာနခွဲမှ တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

Plant Quarantine လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာတွင် မြန်မာတစ်နိုင်ငံတည်း လုပ်ဆောင်ရသည့် လုပ်ငန်းမျိုး မဟုတ်ဘဲ နိုင်ငံတကာ (International) နှင့် ဆက်သွယ်ညှိနှိုင်းလိုက်နာ အတူတကွ ဆောင်ရွက်ရသောလုပ်ငန်းမျိုး ဖြစ်ပါသည်။ IPPC (International Plant Protection Convention) သည် ကမ္ဘာ့အပင်အရင်းအမြစ်များအား ဖျက်ပိုးများနိုင်ငံဖြတ်ကျော်ဝင်ရောက် ပြန့်နှံ့ဖျက်ဆီးခြင်းမှ ကာကွယ်ရန်နှင့်ဘေးကင်းလုံခြုံသောကုန်သွယ်မှုဖြစ်ပေါ်စေရန် ရည်ရွယ်၍ အတူတကွပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန် နိုင်ငံတကာမှ အစိုးရများပါဝင်လက်မှတ်ရေးထိုးထားသော စာချုပ်ဖြစ်သည်။ ၁၉၅၁ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ (၆) ရက်နေ့တွင် အီတလီနိုင်ငံ ရောမမြို့၌ ကျင်းပခဲ့သော ကမ္ဘာ့စားနပ်ရိက္ခာနှင့်စိုက်ပျိုးရေးအဖွဲ့ (Food and Agriculture Organization - FAO) ၏ အစည်းအဝေး တွင် IPPC (International Plant Protection Convention) ကို ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ချမှတ်ခဲ့ပြီး (၁၉၅၂) ခုနှစ်တွင် စတင် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ၂၀၀၆ ခုနှစ်တွင် ပါဝင်လက်မှတ်ထိုးခဲ့ပြီး ယခုအခါ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံပေါင်း (၁၈၄) နိုင်ငံ မှ ပါဝင်သဘောတူ လက်မှတ် ရေးထိုးထားပြီး ဖြစ်ပါသည်။

အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအားလုံး တပြေးညီလိုက်နာရန်အတွက်လည်း အပင်ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်း၊ စည်းကမ်းများ၊ ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်ရမည့်နည်းလမ်းများအတွက် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ စံချိန်စံညွှန်းများ (International Standard for Phytosanitary Measures - ISPMs) ကို လည်း (ISPM-44) အထိ ပြဋ္ဌာန်းရေးဆွဲပြီးဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံတကာနှင့်ကုန်သွယ်မှုပြုရာတွင် အပင်နှင့်အပင်ထွက်ပစ္စည်းများအတွက် ချမှတ်ထားသော စံချိန်စံညွှန်းများနှင့်အညီ၊ စည်းမျဉ်း၊ စည်းကမ်းများပါအတိုင်း လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ကြရပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ၁၉၉၃ခုနှစ်၌ ပြဋ္ဌာန်းထားသော အပင်ပိုးမွှားကာကွယ်သည့် ဥပဒေကို နိုင်ငံတကာစံနှုန်းများနှင့်အညီဖြစ်စေရန်အတွက် အသစ်ပြန်လည်ရေးဆွဲထားသော အပင်နှင့် အပင် ထွက် ပစ္စည်းများတင်သွင်း၊ တင်ပို့ခြင်းဆိုင်ရာဥပဒေသစ်ကို အတည်ပြုနိုင်ရေးကိုလည်း စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး နှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနမှဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

ဤနေရာတွင် မည်သည့်အတွက်ကြောင့် နိုင်ငံတကာ၌ Plant Pest Quarantine ကို တင်းတင်းကြပ်ကြပ် ဆောင်ရွက်ကြသည်ကို နည်းနည်းရှင်းပြချင်ပါသည်။

မိမိနိုင်ငံ၌ မရှိသေးသည့်ဖျက်ပိုးများ၊ ရှိသော်လည်း များစွာပြန့်ပွားမှုမရှိသေးသည့်ဖျက်ပိုးများ၊ နိုင်ငံထဲရောက်လာလျှင် မည်သည့်အချိန်တွင်ဆိုးရွားစွာဖျက်ဆီးမှုများရှိလာမည်ဆိုသည်ကို မသိနိုင်သည့် ဖျက်ပိုးများအတွက် Quarantine ကို ဆောင်ရွက်ကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။ စားသောက်ရန် ကုန်သွယ်သည့် သီးနှံ ထွက်ကုန်များ၊ စိုက်ပျိုးရန်ကုန်သွယ်သည့် အပင်နှင့် မျိုးစေ့များ၊ မျိုးပိုင်းများ၊ ၎င်းတို့ကို သယ်ဆောင်လာ သည့်ယာဉ်၊ တိရစ္ဆာန်၊ container ထုပ်ပိုးပစ္စည်းများနှင့်အတူပါလာတတ်ကြပါသည်။ မျိုးအသစ်လက် ဆောင်ပေးခြင်း၊ တင်သွင်း/တင်ပို့ခြင်း၊ စားနပ်ရိက္ခာအကူညီပေးခြင်း (သာဓကအားဖြင့် အာဖရိက နိုင်ငံ တစ်ခုတွင် စားနပ်ရိက္ခာပြတ်လပ်သဖြင့် အကူအညီပေးသော ပြောင်းဖူးမှုန့်များကို စစ်ဆေးခြင်းမပြုဘဲ လက်ခံခဲ့သည့်အတွက် ပြောင်းမှုန့်တွင်ပါလာသော ဖျက်ပိုးတစ်မျိုးကြောင့် နောင်တွင် ၎င်းနိုင်ငံထဲ၌ အဆိုပါ ပိုး ပြန့်နှံ့ပြီး ဆုံးရှုံးမှုများအကြီးကျယ်ဖြစ်ကာ တကယ့်ကိုအငတ်ဘေး ဆိုက်သွားဖူးသည်) တို့ကြောင့်လည်း ကိုယ့်နိုင်ငံမှာ မရှိသေးသော ဖျက်ပိုးများသည် နိုင်ငံထဲဝင်ရောက်လာနိုင်ပြီး အခြေချခွင့်ရသွားကြသည်။ ဝင်လာပြီးနောက်ပိုင်းတွင်အကျိုးဆက်အားဖြင့်-

- ဖျက်ပိုးကိုနှိမ်နင်းနိုင်သည့် သဘာဝ သားရဲကောင်များမရှိသေးသည့်အတွက် အထိန်းအကွပ်မဲ့ ပေါက်ပွားမည်။
- ကိုယ့်နိုင်ငံရာသီဥတုအခြေအနေသည် ဖျက်ပိုး အကြိုက်ဖြစ်နေသည့်အတွက် အထိန်းအကွပ် မဲ့ပေါက်ပွားနိုင်မည်။
- ပိုးအသစ်ကြောင့် ပိုးသတ်ဆေးအသစ်(သို့)ပိုးသတ်ဆေး ပိုသုံးရပါမည်။
- တောင်သူများ ငွေပိုကုန်နိုင်သည်။ ဆေးဖျန်းရသောကြောင့် ပိုးသတ်ဆေးအန္တရာယ်ပိုတိုးလာမည်။

- ဓါတုဓါတ်ကြွင်းပြဿနာပိုတိုးလာမည်။
- စားသုံးသူများအတွက်လည်းအဆိပ်အတောက်ပိုများလာနိုင်မည်။
- သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ညစ်ညမ်းမှုများ ပိုများလာမည်။
- ထွက်ကုန်သီးနှံအား ဈေးကွက်တွင်လက်မခံနိုင်ဖြစ်လာမည်။
- နိုင်ငံထွက်ကုန်များ ဈေးနှိမ်ခံရပြီး နိုင်ငံတော်ဝင်ငွေကျဆင်းမည်။

ဆက်စပ်ပြောဆိုရမည့် အကျိုးဆက်များအား ပြောပြရလျှင်အများကြီး ဖြစ်ပေတော့မည်။ Food change ကြီးတစ်ခုလုံးကိုသက်ရောက်စေခြင်းဖြစ်သည်။

နိုင်ငံတကာတွင် မိမိနိုင်ငံအတွင်းသို့ တင်သွင်းလာမည့် သီးနှံ၊ အပင် ၊ မျိုးစေ့၊ မျိုးကိုင်းများအတွက် ဖျက်ပိုးအန္တရာယ် ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း (Pest Risk Analysis- PRA) လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ပြီး သူတို့နိုင်ငံထဲ မရှိသေးသည့် ပိုးမွှားရောဂါများဝင်ရောက်မှုကို တားဆီးနေကြပါသည်။ သူတို့နိုင်ငံရှိ သီးနှံ စိုက်ခင်းများနှင့် အပင်ထွက်ပစ္စည်းများ ဖျက်ပိုးအသစ်ကြောင့်ဆုံးရှုံးမှု မရှိစေရန် ကြိုတင် ကာကွယ်နေကြပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံမှာတော့ ပိုးမွှားကင်းရှင်းကြောင်းအာမခံချက်မရှိဘဲ အဖွဲ့ အစည်းမျိုးစုံမှ နည်းလမ်းမျိုးစုံ နှင့် ဝင်ရောက်လာသော သီးနှံ၊ မျိုးစေ့၊ အပင်အစိတ်အပိုင်းများနှင့်အတူ ပါလာသည့် ပိုးမွှားရောဂါမျိုးစုံကို ဓါတုပိုးသတ်ဆေးပေါင်းများစွာအတွက် ငွေအကုန်ကျများစွာခံပြီး နှစ်ပေါင်းများစွာနှိမ်နင်း နေကြရပါသည်။

ယနေ့ခေတ် Food Safety လုပ်ငန်းစတင်လုပ်ဆောင်သည့်အချိန်ရောက်မှ သီးနှံများတွင် ပိုးသတ်ဆေးဓါတ်ကြွင်းများစွာပါဝင်ခြင်း၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ညစ်ညမ်းမှုများဖြစ်ပေါ်ခြင်း၊ ပိုးမွှားရောဂါ များ အားနှိမ်နင်းရာတွင် ပိုးသတ်ဆေးနှုန်းထားပိုဖျန်းရခြင်း၊ အကြိမ်ရေများစွာဖျန်းရခြင်း စသည့် အချက်များကို သတိထားမိလာကြတော့သည်။ ယခုမှ အကျိုးဆက်များကို ခံစားနေရခြင်းဖြစ် ပါသည်။

Plant Quarantine လုပ်ငန်းကို လိုက်နာရမည်၊ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရမည် ဆိုသည့် “အမျိုးသား ရေးအသိနှင့်သတိရှိဖို့ရန်အချိန်တန်ပြီ” ဟု ပြောချင်ပါသည်။ Plant Quarantine မလုပ်ခဲ့ခြင်းကြောင့် ရောဂါပိုးမွှားတွေ ဝင်ရောက်ခဲ့သော သာဓကတွေများစွာရှိခဲ့ပါပြီ။ Plant Quarantine ကို ရရှိစိုက်ကြပါရန်၊ သတိထားကြပါရန်၊ ဥပေက္ခာပြုမထားပါရန်နှင့် သူ့ကိုမေ့ထားပါက ပထမဦးဆုံး ကျွန်တော်တို့၏ တောင်သူ များ ပိုးသတ်ဆေးဖိုးကုန်ကျစရိတ်များခြင်း၊ ပိုးသတ်ဆေး သုံးစွဲမှုမှန်ခြင်းကြောင့် ကျန်းမာရေး

ထိခိုက်လာနိုင်ခြင်း၊ သီးနှံများတွင် ပိုးသတ်ဆေးခါတ်ကြွင်းများ များလာပြီး စားသုံးသူများ အန္တရာယ် ဖြစ်လာခြင်းနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် ညစ်ညမ်းမှုများနှင့် ကြုံတွေ့လာရနိုင်ပါသည်။

ထို့ကြောင့်နိုင်ငံအတွင်းသို့ အပင်နှင့်အပင်ထွက်ပစ္စည်းများကို နည်းလမ်းတကျတင်သွင်း၍ မှန်ကန်တိကျစွာစစ်ဆေးခံရန်လိုအပ်ပါသည်။ ယင်းကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်ခြင်းသည်ပင်လျှင် Plant Quarantine လုပ်ငန်းကို ကနဦး ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။ မျက်မြင်စစ်ဆေး၍ ချက်ချင်း အဖြေမထွက်နိုင်သည့် ရောဂါပိုးမွှားများအတွက် (ကိုဗစ်-၁၉ ကဲ့သို့ နိုင်ငံခြားမှ ဝင်ရောက်လာသူများအား Facility Quarantine, Home Quarantine လုပ်သကဲ့သို့) အပင်များအား Lab Test နှင့် Quarantine လုပ်ရမှာဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံတော်အဆင့်က နားလည်၊ အားပေးထောက်ပံ့မှုများ၊ အကူအညီများ ပြည့်စုံလာလျှင် PEQ (Post Entry Quarantine) ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။

Covid-19 နှင့် အတူပူးတွဲရှင်းပြခြင်းမှာ ကွာရန်တင်းလုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ (Quarantine SOP : Standard Operating Procedure) များသည် အတူတူပင်ဖြစ်ပါသည်။

အချုပ်အနေနှင့် တင်ပြလိုသည်မှာ

၁။ Covid 19 က မရွေ့ပါ။ လူတွေရွေ့လို့ရောဂါပြန့်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အပင်နဲ့ ပတ်သက်သည့် ပိုးမွှား၊ ရောဂါများသည်လည်း တင်သွင်းလာသော ပစ္စည်းများနှင့်အတူပါလာကြပြီး နိုင်ငံ ထဲတွင် ပေါက်ပွားပြန့်နှံ့ ဒုက္ခပေးကြခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် လူနှင့်ပစ္စည်းများကိုတားဆီးတာမဟုတ်ဘဲ ၎င်းတို့နှင့်အတူပါလာနိုင်သော ရောဂါ ၊ ပိုးမွှားများကိုသာ တားဆီးရန်လုပ်ဆောင်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

၂။ Covid 19 ရောဂါ ဝင်လာသောကြောင့် နိုင်ငံများ စီးပွားပျက်ကြရပါသည်။ ထို့အတူ Quarantine Pest များ ဝင်ရောက်လာခဲ့လျှင်လည်း တောင်သူများနှင့် အတူ စိုက်ပျိုးရေးကို အားထားနေရသောမိမိတို့ နိုင်ငံ အနေဖြင့် စီးပွားပျက်စေနိုင်ပါသည်။

၃။ Incubation period သည် လူ၊ တိရစ္ဆာန်၊ အပင်များ၏ ရောဂါအားလုံးတွင် သဘောတရား အတူတူပင်ဖြစ်ပါသည်။

၄။ စောင့်ကြည့်ကာလ၊ PEQ လုပ်ဆောင်ချက်များသည်လည်း အတူတူပင်ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် လူသားများ နေ့တိုင်း အသက်ရှင်သန်နိုင်ရေးအတွက် တိုက်ရိုက်/သွယ်ဝိုက် အထောက်အကူ ပြုနေသော သက်ရှိအပင်များနှင့် သက်ဆိုင်သည့် Plant Quarantine ကဏ္ဍသည်လည်း လွန်စွာ အရေးကြီးလျက်ရှိပါကြောင်းနှင့် Plant Quarantine လုပ်ငန်း စဉ်များနှင့် ပတ်သက်လာခဲ့လျှင် အားလုံးက အသိစိတ် ရှိရှိနှင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ကြစေ လိုကြောင်း Covid-19 ကို ဥပမာပြု၍ တိုက်တွန်းအပ်ပါသည်။